

Kunnskapsdepartementet
8119 Dep
0032 OSLO

KD		
02 MAI 2012		
Saksnr.	Doknr.	Arkivkode
20120	0556	-57

NY BARNEHAGELOVGIVNING, NOU 2012:1 TIL BARNAS BESTE, UTTALELSE FRA MILJØRETTET HELSEVERN I VESTFOLD

Litt om oss

Miljørettet helsevern i Vestfold er en interkommunal avdeling for 12 Vestfoldkommuner. Avdelingen utfører saksbehandling og tilsyn på vegne av kommuneoverlegene i de ulike kommunene. Re kommune er vertskommune for ordningen.

Innledning

Vi viser til NOU, 2012: 1, Til barnas beste, med forslag om ny barnehagelovgivning og har følgende kommentarer til lovforslaget:

Generelt synes vi det er positivt at det lages ny barnehagelovgivning som sikrer barna bedre kvalitet i barnehagen og at foreldrene får klagemuligheter på forhold som ikke er tilfredsstillende. Flere forhold i det nye forslaget støtter opp om paragrafene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv med et felles mål om et godt fysisk og psykososialt miljø i barnehagene.

Samordning med regelverk for Miljørettet helsevern

Generelt ønsker vi en bedre samordning og ansvarsfordeling i forhold til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Hva skal barnehagemyndigheten følge opp og hva skal kommuneoverlegen/Miljørettet helsevern følge opp? Dette gjelder alle faser av saksbehandling, godkjenning, tilsyn og klagebehandling. Ved denne avklaringen bør det legges vekt på de ulike myndigheters eksisterende kompetanse på ulike områder, samt dagens praksis. Her følger en utdyping.

Kompetanse

Ny barnehagelovgivning er i stor grad overlappende i forhold til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler i forhold til fysisk miljø og psykososialt miljø. Tradisjonelt sett har miljørettet helsevern god kompetanse på f.eks fysisk miljø, inneklima, støy, fysisk utforming av lokaler og uteområder. Miljørettet helsevern kan også føre tilsyn med psykososialt miljø, men har mindre kompetanse på dette feltet. Vi tror at barnehagemyndigheten i større grad har forutsetning for å vurdere psykososialt miljø på en god måte. Dette gjelder i forhold til faktorer som å vurdere barnegruppers størrelse, bemanning, ansattes kompetanse etc. Er det mulig å tydeliggjøre i lovverket hvordan tilsynsmyndighetene i størst mulig grad kan samarbeide og benytte hverandres kompetanse, eller må den enkelte kommune lage lokale løsninger?

Godkjenning

Når det gjelder godkjenning, er det viktig å samordne godkjenningene til de ulike myndighetene på en god måte. Barnehagemyndigheten må i prinsippet godkjenne en barnehage før den settes i drift. Krav i annen lovgivning skal være oppfylt før det gis godkjenning. Det bør kanskje presiseres at helsefaglig uttalelse skal innhentes før godkjenning gis. Men, når det gjelder endelig godkjenning har

ikke Miljørettet helsevern v/kommuneoverlegen anledning til å godkjenne en virksomhet før kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv er tilfredsstillende. Dette betyr f.eks at kommuneoverlegen ikke kan godkjenne en virksomhet før radonmåling er gjennomført og det er dokumentert at radonnivået er tilfredsstillende. Radonmåling kan kun gjennomføres i vinterhalvåret.

Kanskje er det av slike hensyn at det er gitt åpning for at barnehagemyndigheten kan godkjenne en barnehage på vilkår, f.eks på vilkår av at barnehagen blir godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. Dette er praksis i flere kommuner i dag. Det er likevel litt uklart hva som menes ved at kommunen kan sette vilkår ved godkjenningen. Er det tenkt at det er en åpning for å sette strengere krav enn minimumskrav i lovgivningen eller kan man tolke det slik at det kan settes vilkår i forhold til f.eks barnehagens fysiske miljø, f.eks på vilkår av at inneklimateforhold bringes i orden innen en gitt tidsfrist. Dersom sistnevnte er mulig vil dette komme i konflikt med føringer til Miljørettet helseverns regelverk. I forhold til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er det presisert i rundskriv datert 25.01.12 fra helse- og omsorgsdepartementet om godkjenning av barnehager og skoler etter regelverket i miljørettet helsevern, at det ikke gis anledning til å gi godkjenning på vilkår, eller dvs at man kun kan sette vilkår som gir strengere krav enn det som står i regelverket.

Det kan også være at det kan virke litt forvirrende med godkjenninger etter ulike regelverk. Det vil si at barnehagen kan være godkjent etter barnehagelovgivningen, men at den ikke er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. Dette kan være vanskelig å forstå for foreldre og andre interesserte. Burde man vente med endelig godkjenning til barnehagen er godkjent etter alle regelverk. Kanskje det heller bør gis en tillatelse til igangsettelse av drift ved oppstart?

Klagebehandling

Det er positivt at foreldrenes rettigheter styrkes og at de gis klagerett i ny barnehagelov. Foreldrene kan f.eks klage på fysiske forhold som støy fra ventilasjonsanlegg, dårlig inneklimate etc. De vil klage til kommunen, trolig til barnehagemyndigheten. Fysiske forhold som støy, inneklimate, sikkerhet etc er regulert av forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. Det bør presiseres i regelverket, at klager på forhold som går inn under miljørettet helsevern, også må behandles av miljørettet helsevern/kommuneoverlegen før klagen avgjøres. Videre bør klagen, dersom ikke kommunen (inkludert Miljørettet helsevern) gir foreldrene medhold, oversendes til Fylkesmannen for klagebehandling.

Virkemidler

Vi tror det er positivt at det legges inn virkemidler som redusert foreldrebetaling når det er mangler på barnehagetilbudet etter barnehageloven. Dette gjenspeiler at foreldrene betaler mindre ved lavere kvalitet på barnehagetilbudet. Det bør vurderes om barnehagemyndigheten kan benytte dette dersom barnehagen ikke har lukket avvik etter annet tilsyn etter annet lovverk, som f.eks forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.

Familiebarnehager

Det er positivt at regelverket i forhold til familiebarnehager strammes inn og at det settes krav til høy kvalitet også for disse barnehagene.

Vi har erfaringer med at familiebarnehager har utviklet seg i en uheldig retning i enkelte kommuner. Det ble lagt til rette for doble grupper, også i lokaler som ikke er bebodde hjem. Det ble f.eks kjøpt hus som ble benyttet til formålet, og at de hadde en leilighet i 2. etasje hvor det bodde en assistent. Eller egne "uthus" i tilknytning til hjemmet ble benyttet til barnehage, for å unngå å ha barnehagen i hjemmet.

Kvaliteten på disse barnehagene har ofte vært lite tilfredsstillende. Det har vært problemer med dårlig inneklimate flere steder. Dette gjelder særlig de doble gruppene. Vanlige bolighus har ikke hatt ventilasjonsanlegg, og har vært nødt til å basere seg på luf rutiner, noe som på kalde dager har ført til nedkjøling av lokalene, og vi har målt svært lave gulvtemperaturer flere steder. Det har også ofte

vært satt opp husker og lekeutstyr som ikke tilfredsstillers forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr. Rutiner for oppfølging og lukking av avvik har også ofte vært mangelfulle.

Det bør gis signaler på hva vi skal gjøre med eksisterende familiebarnehager som ikke tilfredsstillers ny barnehagelov. Bør det gis overgangsbestemmelser for når disse kan være i tråd med ny lovgivning

Forsvarlig system, internkontrollsystem

Vi synes det er positivt at det legges inn krav til internkontrollsystem i barnehagelovgivningen. Imidlertid synes vi det ville være bedre å kalle det internkontrollsystem i stedet for forsvarlig system, slik at dette samsvarer med begrepet i annet regelverk, som f.eks forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. Dette vil være forenklende for tilsynsmyndighetene. For mange virksomheter vil det være naturlig at systemene slås sammen til et system for barnehagene, både i forhold til barnehagelov, HMS, brann og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Det bør også vurderes om det skal legges inn noe krav i forhold til risikovurdering i forhold til barnas miljø i regelverket. Begrepet kan benyttes i forhold til sikkerhet, men kan også utvides til å gjelde andre forhold i barnas miljø, som f.eks inneklime. Jevnlige risikovurderingen kan være viktig for å opprettholde høy kvalitet.

Rapportering og offentliggjøring av data

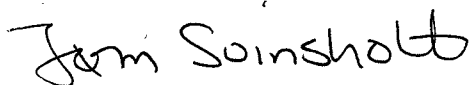
Vi tror det er positivt at resultater og rapporter etter tilsyn blir offentliggjort.

I NOU 2012:1 står det en del om statistikk, rapportering og kvalitetsvurdering i barnehagesektoren. Departementet ønsker å belyse tilstanden i barnehagesektoren og følge med på kvalitetsutviklingen. Data kan hentes inn via tilsyn, årlig statistikk, periodiske brukerundersøkelser og egenrapporteringer fra barnehager og kommuner. Det kan være at barnehagestatistikken også bør samordnes med andre tilsynsmyndigheter, som f.eks kommuneoverlegen/miljørettet helsevern, Arbeidstilsynet. Det kan innhentes data som ulike myndigheter har behov for f.eks i den enkelte barnehages årsmelding/egenrapportering. Videre kan opplysninger fra de ulike myndighetene samles. Dersom det blir aktuelt med en egen nettportal, bør det skje en samordning på dette feltet.

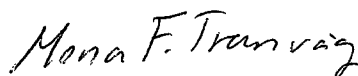
Avslutning

Vi håper at disse innspillene kan være til nytte i det videre arbeidet med barnehagelovgivningen.

Med hilsen

Jørn Svinsholt
Avdelingsleder

Mona Fredriksen Tranvåg
Miljørettet helsevernkonsulent